



Μινέδην Παπαθεόρου

σικακος. Έλεγμων και φιλόπτωχος εις τοιούτον βαθμόν, ώστε σχεδὸν ἐπένετο. "Οτε κατὰ τὰ Θεοφάνεια περιήρχετο με τὸν ἀγιασμὸν εἰς τὰς οἰκίας, πρῶτον ἐπορεύετο εἰς τοὺς πλουσίους και ἀκολούθως εἰς τοὺς πτωχούς, ἵνα διανείμῃ τὰ γερήματα, ἀπερ ἀπὸ τοὺς πλουσίους ἔλαυθανεν. Έκόσμει κατὰ μίμησιν τοῦ Κουτούζη τὴν ἐκκλησίαν, ἐν ᾧ ἐφημέρευε πολυτελῶς, μὲ πολλὰ ακρία και τεχνητὰ ἄνθη. Ἐγθρὸς ἡτο τῆς ἐν γρήσει ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς και τῆς βυζαντινῆς ἀγιορεφίας. Εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἦθελε τὴν ιταλικὴν μουσικὴν ως και τὴν ιταλικὴν ζωγραφίαν. Εν τῇ ἐκκλησίᾳ αὐτοῦ ἔψαλλεν ὁ ιδιος, οἱ δὲ ὑπάλται ἔψαλλον ώς ψάλλουσιν εἰς τὰς δυτικὰς ἐκκλησίας μὲ μουσικὴν ὥραίν τιτανικήν, διὰ νὰ συγκινηθῇ ὁ ἐκκλησιαζόμενος και νὰ ἐπταται ἡ ψυχὴ του εἰς τὸν πόδα τοῦ Ὑγίστου, ως ἔλεγεν. Ο Καντούνης ἐπίσης ἡτο ἐν φύσεως πεπροικισμένος μὲ φωνὴν λίγην ἐμπελῆ. Απὸ τοῦ ἔμβωνος ἐκήρυττε τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ εὐγλώττως και ποιητικῶς. Αἱ ιεροτελεστίαι τοῦ Καντούνη, ως αἱ τοῦ Κουτούζη, ἤσκαν μεγαλοπρεπεῖς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐν ᾧ ἐφημέρευεν. ἦθελον νὰ δείξωσιν διὰ ἡσαν καλλιτέχναι.

Ο Καντούνης ἀπέθανε τῇ 25 Απριλίου 1834.

Ως καταρχάνεται ἐν τοῖς σημειώμασιν ἡμῶν τὸ ὄνομα Δοξαρᾶς συνεδέθη σὺ μόνον μετά τῆς Κερκύρας και Ζακύνθου, ἀλλὰ και μετά τῆς Λευκάδος. Εν Λευκάδι μαλιστα, ως εἶδομεν, εἰς τὸν Νικόλαον Δοξαρᾶν τῷ 1761 Δεκεμβρίου 27, ἀνετέθη ἡ ζωγράφισις τοῦ Νάρθηκος τοῦ ἐν Λευκάδι ναοῦ τοῦ Ἅγιου Μηνᾶ. Ο Δοξαρᾶς ἔμενε τόπε ἐν Ζακύνθῳ. Λοιπόν, δι Νικόλαος Δοξαρᾶς ἔγραψεν διὰ τὸν ἑρθέντα ναὸν τὸν "Ἄγιον Μηνᾶν πρὸ τοῦ τυράννου, τὴν ἀποτομὴν τῆς κεφαλῆς; του και τοῦ; Εὔχηγελιστάς. Περίεργον εἶναι ὅτι, κατὰ τὸ ἔτος καθ' ὃ οἱ ἐπίτροποι τῆς ἐκκλησίας συνεργάσθησαν μετά τοῦ ἐν Ζακύνθῳ Νικόλαον Δοξαρᾶν νὰ ἴστορίη τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἅγιου Μηνᾶ, τὸ ἔτος ἐκεῖνο, τῷ 1761, ἐγενήσατο ἐν τῇ ίδιᾳ νήσῳ Λευκάδι ἀλλος καλλιτέχνης, δι Σπυρίδων Βεντούρας, διστις ἀπέθανε τῇ 18 Ιουνίου τοῦ 1835, ἐν πεφίπου ἔτος μετά τὸν Καντούνην. Η φήμη τοῦ Δοξαρᾶ και ἐν Λευκάδι εἶχε στερεωθῆ: τὰ ἔργα του ἐθυμηθέζοντο και ἐκεῖ ἐκεῖ. Και ἐκεῖ ἡ νέα τέχνη ἐκυρίευε τὰς καρδίας πάντων. Ο Σπυρίδων Βεντούρας, εξ ἀπολῶν ὄντων ἔδειξε τοσαύτην κλίσιν πρὸ τὴν ζωγραφικήν, ώστε μόνη διασκέδασις του ἦτο τὸ ἱγνογραφεῖν. Είκοσαετής ὥν, μετέθη εἰς τὴν Ἐνετίαν, ἐνθι διέμεινεν ὀλόκληρον διεκατείαν σπουδάζων τὴν ζωγραφικήν. Επανελθὼν καλλιτέχνης δόκιμος ἥρξατο νὰ ἐργάζηται και ἐκόσμησε ἐκκλησίας και οἰκίας διὰ λαμπρῶν ἔργων. Οι Λευκάδιοι ναοὶ εἶπεικούσι τὰς ἔξης εἰκόνας του. Εἰς τὸν "Άγιον Νικόλαον εἶναι ἡ "Υπαπαντὴ και τὰ Θαύματα τοῦ "Άγιον Νικολάου, δι Αιτιὴλ ἔξηγῶν τὸ ὄνειρον εἰς τὸν Ναΐου χοδονόσορα, δι Γάμος ἐν Καρῆ (ἀντίγραφον τοῦ Βερού), δι «οἴκος πατρός οίκος ἔμποροίν», δι Σαμαρείτης, Μαρία μη μοῦ ἀπτου. Εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Ἅγιου Μηνᾶ: "Ο πιωχὸς Σαμαρείτης, δι «μὴ ἔχων ἔνδυμα γάμον. Και εἰς ἀλλας ἐκκλησίας ὑπάρχουσι ἔργα του. Εν τῇ οἰκίᾳ τῶν ἀπογόνων τοῦ Βεντούρα διασκέπονται ωραῖαι εἰκόνες, οἵον αἱ προσωπογραφίαι του κόμητος και κομήστης Ορίο συμβούλου τοῦ Αύτοκράτορας τῆς Ρωσίας γενόμεναι τῷ 1802, μία γυνὴ γυμνὴ καταλεκτιμένη και ἀλλαι τινες εἰκόνες ἐπίσης ωραῖαι.

Ο Βεντούρας διεκρίνετο εἰς τὰς λεπτουργίας ως καταρχάνεται ἐν τῇ εἰκονογραφίᾳ τῶν θυματῶν τοῦ "Άγιον Νικολάου. Θεωρεῖται ως τὸ τελευταῖον ἔργον αὐτοῦ «Τὸ ἄρον τὸν κρεβῆσταόν σου και περιπάτει» τὸ εύρισκόμενον ἐν τὴν ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἅγιου Νικολάου. Η φήμη τοῦ Λευκαδίου καλλιτέχνου δὲν ἔθερανε νὰ ἔξελθῃ τῆς μικρᾶς γενετείρας πατρίδος αὐτοῦ, οὕτω δὲ συγγάκις προσεκάλουν αὐτὸν πολλαχόθεν μὲ ἀδράς ἀμοιβάς, ἵνα διὰ τοῦ χρωστήρος του στολίσῃ ἐκκλησίας. Διὸ και ἐν Κερκύρᾳ καθὼς και ἐν Κεφαλληνίᾳ και ἀλλαχοῦ ὑπάρχουν εἰκόνες του.